

kül

1987.07.04.

sk0036 4 800 mtik1038

külpolitikai hireink tartalomjegyzéke 2.

sk0027-sk0036-ig

sk0027 jugoszláv harcosok napja
sk0028 lengyel reform - párttagság
sk0029 rövid hírek
 ulán-bátor: mongol-laoszi
 kinshasa: vasúti katasztrófa zaire-ben
 uj-delhi: buszbaleset indiában
 róma: ókori torony
sk0030 vranitzky - szovjet újságírók
sk0031 berlin - jubileumi
sk0032 kuvaiti - amerikai
sk0033 waldheim - husszein
sk0034 irak - irán - szovjetunió
sk0035 tartalomjegyzék 1.
sk0036 tartalomjegyzék 2.

ai/hn

készült az mti külpolitikai főszerkesztőségében
főszerkesztő: kopreda dezső
szerkesztette: bochkor jenő
 ambrus istván

20.27 040787 0832

- v é g e -

..-

d

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Főszerkesztőség
Kiadja az MTI - Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest, Pf. 3. Tel.: 756-722 Telex: 22-4371

00.010 /X

Külföldi hírek

budapest, 1987. július 05.

kül

v a s á r n a p

sk0001 4 230 mtik1001

teng - ersad

peking, 1987. július 5. /mti/ - teng hsiao-ping, a kínai kommunista párt központi tanácsadói bizottságának elnöke szombaton fogadta a hivatalos látogatáson kínában tartózkodó hoszain mohammed ersad bangladesi államfőt, és tájékoztatta őt az ország belpolitikai helyzetéről, a reformok és a nyitás politikájának megvalósításában elért eredményekről.

teng megállapította, hogy a két ország egy sor nagy fontosságú kérdésben azonos nézetet vall. hozzáfűzte: jó dolog, hogy banglades konkrét adottságainak figyelembe vételével alakítja ki gazdasági és társadalmi fejlődésére vonatkozó elképzeléseit, mint ahogyan kína is ezt teszi a szocializmus építése során.

ersad elégedetten szólt li hsien-nien államfővel és csao ce-jang miniszterelnökkel folytatott megbeszéléseiről, és hangsúlyozta, hogy banglades élénk érdeklődéssel figyeli kínának a reformokon és a külvilág felé való nyitáson alapuló politikáját.

er/hn pi

10.02 050787 0961

..-

sk0002 4 300 mtik1002

panama

panamaváros, 1987. július 5. /reuter/upi/ap/ - több ezer fő kormányellenes tüntetés volt szombaton panamavárosban. a felvonulók, akiknek jelentős része középosztálybeli asszony volt, a közép-amerikai ország katonai vezetőjének, manuel antonio noriegának a távozását követelték. az országot valójában ez a tábornok kormányozza, jóllehet az elnöki posztot nem ő tölti be.

noriegát saját beosztottja, a fegyveres erők második embere, roberto diaz herrera korábban azzal vádolta, hogy meghamisította az 1984-es választásokat, és része volt a korábbi népszerű elnök, omar torrijos tábornok halálában.

a panamai kereszténydemokrata párt által vezetett tüntetők, akik között tehető üzletemberek is voltak, a választások előrehozását követelték. azok egyébként csak 1989-ben lennének esedékesek.

panamában csaknem egy hónapja rendkívül feszült a belpolitikai helyzet. kormánypárti és kormányellenes tüntetések váltják egymást, és az eseményeknek külpolitikai vetülete is van: június 26-án az amerikai szenátus határozatban követelt bizonyos polgári demokratikus reformokat panamában, továbbá noriega távozását. kormánypárti tüntetők erre megtámadták az egyesült államok panamavárosi nagykövetségét. noriega azzal vádolta washingtont, hogy ösztönzi a középosztálybeliek ellene irányuló tüntetéseit, mégpedig azzal a céllal, hogy így lehetővé tegye az amerikai-panamai csatornaszerződés érvénytelenítését. e szerződés értelmében a panama-csatorna és annak övezete 2000-ben a közép-amerikai állam birtokába kerül.

az események nyomán feszültté váltak a panamai-amerikai kapcsolatok. ennek jeleként panamai kormánytisztviselők és katonák - a szokástól eltérően - nem vettek részt a július negyedikei amerikai nemzeti ünnep panamai rendezvényein.

kf pi

10.10 050787 1794

-.-

sk0003 4 230 mtik1003

teherán - francia diplomaták

párizs, 1987. július 5. /reuter/ - irán szombaton feloldotta a teheráni francia nagykövetség öt napja fennálló blokádját, bár az iráni hatóságok ezután is ellenőrzik a belépőket és távozókat - közölte a párizsi külügyminisztérium. a francia rendőrség azonban az iráni lépés ellenére továbbra is őrizet alatt tartja irán párizsi nagykövetségét.

az iráni biztonsági erők azután zárták körül a teheráni francia nagykövetséget - és tiltották meg 28 diplomata eltávozását az épületből öt napon át - miután a francia rendőrség blokád alá vette irán párizsi képviselőjét. a francia rendőri akció célja az volt, hogy kihallgassák a iráni nagykövetség egyik alkalmazottját állítólagos terrorista kapcsolatairól. a nagykövetség tolmácsaként alkalmazott egyik irániőről a francia hatóságok ugyanis feltételezik, hogy köze van az elmúlt évben franciaországban elkövetett számtalan pokolgépes merényletnek. irán azonban megtagadta a francia hatóságok kérésének teljesítését.

jacques chirac francia miniszterelnök pénteken éjjel megbeszélést tartott kormánya érintett minisztereivel a feszültség enyhítéséről, szombaton pedig az iráni hatóságokkal folytatott tárgyalások eredményre vezettek.

kf cc pi

10.15 050787 1248

-.-

sk0004 4 230 mtik1004

gazdasági reform - novoje vremja 1.

moszkva, 1987. július 5. /mti/ - a szovjetunióban kibontakozó gazdasági reform legfontosabb társadalmi, politikai és gazdasági vonatkozásaival foglalkozik a novoje vremja legfrissebb számában megjelent elemző írásában jurij sevcsenko. a cikkíró megállapítja, hogy az szkp kb 1985. áprilisi, és mostani júniusi ülése között eltelt bő két év alatt gyökeresen megváltozott az országban a helyzet. a változtatások, átértékelések, az új gondolkodásmód és újfajta cselekedetek bonyolult folyamatai gyakorlattá váltak a szovjetunióban, - ezt nevezik átalakításnak.

ez a szakasz az eseményekben egyik leggazdagabb az ország történetében. elsősorban azoknak az új problémáknak a felkutatása és megoldása jellemzi, amelyekkel a fejlődés során mutatkozó, mind élesebb ellentmondások révén találkozott a szovjet társadalom - írja sevcsenko.

a gazdaságban az egyik ilyen ellentmondás az, hogy sok éven át működött az úgynevezett „ráfordítási mechanizmus”, vagyis a gazdálkodás rendszere a bruttómutatókra épült és nem a minőségre, a gazdaságosságra, a nyersanyagokkal és energiával való takarékoszágra, a versenyképességre. ellentmondás keletkezett az ipari és mezőgazdasági vállalatok, sőt az egyes dolgozók önállóságra, kezdeményezésekre való mind erősebb törekvése és a gazdaságirányítás utasításos rendszere, a felülről történő tervezés, a felső döntések és határozatok kötelező ereje között.

a cikkíró rámutat, hogy a gazdálkodási modell nem légtüres térben létezett. teljesen megfelelt sok, a gazdaságban dolgozó, a gazdaságot, sőt a szociális szférát irányító ember elképzeléseinek és normáinak. a megújulás és a megtisztulás folyamata, a felgyülemlett ellentmondások határozott feloldásának folyamata lavinaként indult meg, mind újabb és újabb szférákat magával ragadva: a gazdaságot és a tudományt, az oktatást és a kultúrát, magát a társadalmi életet. az elmúlt két év felrázta az országot és megértette vele, hogy az átalakítás nem győzedelmes menetelés, hanem bonyolult folyamat. kiderült: az átalakítás a harc szinonimája.

ezt bizonyította az állami termékátvételi szolgálat - őszintén szólva - fájdalmas bevezetése az iparban. a változások folyamata előtérbe helyezte a megtisztulási folyamat, az átalakítás, a megújulás követelményeit és a konzervativizmus, a tehetetlenség és a megcsontosodás közötti ellentmondást. megmutatkozott a „ráfordítások”, ellen ható mechanizmus létrehozásának szükségessége. a gazdasági reform ma a tudósokat, az üzletembereket, a statisztikusokat és a háztartásbelieket egyaránt foglalkoztatja. /folyt./

le/hn pi

10.29 050787 2622

sk0005 4 230 mtik1005

gazdasági reform - novoje vremja 2.

a szocializmus elméletének és gyakorlatának fő kérdése, hogy hogyan lehet a gazdasági, tudományos-műszaki és szociális fejlődés a kapitalizmusénál hatékonyabb ösztönzőit megtalálni, hogyan lehet minél harmonikusabban összeegyeztetni a tervirányítást az egyén és a kollektiva érdekeivel. az ilyen ösztönzők létrehozásának kulcsa: biztosítani a dolgozó ember számára a valódi gazda helyzetét egy a munkahelyen, mint egészében a társadalomban. ez a reform sarokköve - írja sevcsenko.

a cikkíró felhívja a figyelmet arra, hogy a reform sok összetevőből áll, s ezek közül a legfontosabb a vállalat önállóságának bővítése. ezen belül a legbonyolultabb és legmunkaigényesebb feladat a vállalatok veszteség nélküli működésre, pénzügyi önfenntartásra való átállítása.

a továbbiakban a szerző erről beszélget a módszer egyik kidolgozójával, vlagyimir moszkalenko professzorral, a szumi gépgyártási egyesülés vezérigazgató-helyettesével, a közgazdaságtudományok doktorával.

- a „normativa”, szó gyökere a norma, vagyis a szigorú, változatlan kritérium. csak szavatolt normatívakkal biztosítható a legfontosabb, a kollektiva érdekeinek egyeztetése az országos érdekekkel. „ha a vállalat előre tudja a tervben meghatározott időszakra vonatkozó feltételeket, a szállítási feladatokat, a költségvetésnek történő nyereségátutalások mértékét, a beralap és az önelszámolási anyagi ösztönzőalap létrehozásának normatíváit, akkor a kollektiva alkotó módon, nem félve a tartalékok feltárásától kidolgozhatja terveit, amelyek biztosítják a termelés nagyobb ütemű növekedését, a hatékonyság javítását”, - idézte a xxvii. kongresszuson elhangzott beszámolót a tudós.

- ez volt a cél. utána kellett az eszköz: megteremteni a kollektívában egy olyan mechanizmust, amely mindenkit érdekeltté tesz a termelési lehetőségek magas szintű kihasználásában. szilárd normatívák alapján számol el a vállalat a költségvetéssel, a minisztériummal, a fennmaradó nyereségből alapokat képez, ha nem elég, hitelt vesz fel. mindaddig az volt a legnagyobb baj, hogy a tervezés az elért szintről indult. a gazdálkodás olyan értékelése, amely csak a tervteljesítésre épül, nem objektív.

1987.07.05.

- a szumi kísérlet egyetlen évében sem kellett módosítani /csökkenteni/ a tervfeladatokat. a szumi módszert ez évtől sok ágazatban bevezették. a normatívákat azonban kezdték hozzáigazítani a tervhez. ezzel éppen a módszer lényege veszett el, csak az elnevezés maradt meg. a júniusi kb-ülés mindent újra a helyére tett, megszabta a munka pontos kritériumait - mondotta moszkalenko.

le/hn pi

11.08 050787 2620

-.-

sk0006 4 230 mtiki006

nicaragua - akna és olaj

managua, 1987. július 5. /mti-ap/upi/afp/ - aknára futott egy salvadori nemzetiségű római katolikus lelkész gépkocsija nicaraguában, 115 kilométerre északra az ország fővárosától - közölte a nicaraguai rádió. a robbanás megölte a papot, és megsebesítette a gépkocsi utasait, egy nicaraguai lelkészt és két templomszolgát. az aknát az egyesült államok által támogatott ellenforradalmárok telepítették. daniel ortega elnök ismét rámutatott, hogy a gyilkosságért végső soron az egyesült államok elnöke a felelős.

iráni megígérte, hogy megpróbál kőolajat küldeni nicaraguának - írja a barricada című nicaraguai napilap hétfői száma, annak kapcsán, hogy nemrégiben a nicaraguai nemzetgyűlés küldöttsége járt iránban, a hét második felében pedig kétnapos látogatást tett teheránban carlos nunez, a sandinista nemzeti felszabadítási front vezetőségének tagja. személyében első alkalommal járt iránban sandinista vezető. látogatásával egyidőben segio ramirez mercado nicaraguai alelnök irakban tárgyalt, az ő megbeszéléseiről azonban a lap nem írja, hogy olajvásárlásról is szó esett.

nicaragua, miután az egyesült államok kereskedelmi embargót rendelt el ellene, az utóbbi években a szovjetunióból importált kőolajjal elégítette ki szükségleteinek zömét. a szovjetunió azonban nemrégiben jelezte, hogy a jövőben csökkenteni kényszerül nicaraguai olajszállításait, ezért a latin-amerikai ország több más olajexportőrrel is tárgyalásokat kezdett, így mexikóval, s most iránnal.

wr pi

11.14 050787 1533

-.-

1987.07.05.

sk0007 4 230 mtiki007

rövid hírek

spanyol-marokkói

rabat, 1987. július 5. /reuter/ - kétnapos látogatása végeztével szombaton elutazott marokkóból francisco fernandez ordonez spanyol külügyminiszter. kétoldalu politikai és gazdasági kérdésekről tárgyalt ii.hasszán királlyal és abdellatif filali külügyminiszterrel.

zenés tüntetés firenzében

firenze, 1987. július 5. /ap/ - sajátos módon tüntettek firenze modernizálása, a reneszánsz műemlékek tönkretétele ellen csütörtökön: a város legelegánsabb bevásárlóutcáját, a via tornabuoni eltorlaszolva 21 zongorán szabadtéri koncertet adtak. a zongoristák az utcán sorba állított hangversenyzongorákon daniele lombardi 21 zongorára írt szimfóniáját játszották el. a tiltakozást közvetlenül az váltotta ki, hogy a palazzo altoviti nevű gyönyörű palotában egy kétszáz éves kávéházat cipőboltá alakították át.

lavina

innsbruck, 1987. július 5. /ap/ - lavina temetett maga alá két nyugatnémet turistát szombaton az osztrák alpokban, innsbruck közelében. egyikük, egy müncheni férfi, életét veszítette, társát kórházba szállították. a nyári lavina egyébként ritka jelenség az alpokban. idén azonban a kemény tél és a hűvös tavasz miatt a szokásosnál jóval több hó maradt meg a hegyvidéken.

méhek a city-ben

london, 1987. július 5. /ap/ - méhrajzás okozott pánikot szombaton london üzleti központjában. egy hatalmas méhraj zugott át a city-n, menekülésre késztette a járókelőket és megbénítva a forgalmat. az invázió miatt a rendőrség lezárta a city-t mindaddig, amíg - mintegy fél óra múltán - a méhek végülis le nem telepedtek az underwood illatszerbolt mellett. feltehetően az üzlet feltűnő sárga-zöld reklámtáblái vonzották őket. végül a londoni méhésztársaság egy védőruhába öltözött tagja fogta be a megnyugodott méhrajt, s így újra megindulhatott a forgalom london belvárosában.

légiszerencsétlenség

kalispell, /montana, egyesült államok/ 1987. július 5. /ap/ - lezuhant és kitért szombaton este egy kétmotoros magánrepülőgép az egyesült államokban, a montanai kalispell közelében. jelentések

szerint a gépen tíz ember utazott, s a katasztrófát senki sem élte túl. a gép először egy fenyőerdő fájának ütközött a műuttól mintegy 20 méterre, majd egy gyümölcsösbe zuhant. négyen zuhanás közben kiestek a gépből, hat személy pedig bennégett a roncsok között.

it pi

11.28 050787 2362

-.-

sk0008 4 230 mtik1008

carter - gorbacsovról

newcastle upon tyne, anglia, 1987. július 5. /reuter/ - „nem kétséges, gorbacsov jelenleg talán a világ legkezdeményezőbb, legérdekesebb és legátütőbb vezető egyénisége, - jelentette ki jimmy carter, volt amerikai elnök egy szombati sajtókonferencián az angliai newcastle-ben, szovjetunióbeli magánlátogatásáról visszatérőben.

„az egész világ tőle várja, hogy jótékony változtatásokat hajt végre a szovjetunió belső életében csakugy, mint a szovjetunió és más országok kapcsolatában, de elsősorban a leszerelésben, - mondotta a volt elnök, aki egy szeptemberben induló szovjet-amerikai kulturális cseremegállapodást írt alá szovjet vendéglátóival.

carter véleménye szerint a leszerelési tárgyalásokat eddig a nukleáris fegyverek helyszíni ellenőrzésének kérdésében fennálló nézetkülönbségek akadályozták, de a szovjetunió most - mondja carter - hajlandónak mutatkozik arra, hogy elfogadja ezt az ellenőrzést. „ez a gorbacsov-i időszak új fejleménye, és úgy gondolom, - hangsúlyozta carter - hogy a lehetőségek ebben rejlenek.„

cc pi

11.33 050787 1094

-.-

sk0009 4 230 mtik1009

katonapolitikai kerekasztal 1.

moszkva, 1987. július 5. /mti/ - milyenek kell lennie ma a katonai doktrinának? mit értünk az ésszerűen elégséges védelmi erő alatt? szavatolhatja-e a békét a hadászati egyensúly? mivel kell felváltani a nukleáris elrettentés stratégiáját? ezekre a kérdésekre keresték a választ a novoje vremja által rendezett kerekasztal-beszélgetés résztvevői, mihail milstein nyugállományú altábornagy, professzor, a szovjet tudományos akadémia egyesült államok-és kanada-kutató intézetének tudományos főmunkatársa, vagyim makarevszkij nyugállományú vezérőrnagy, az akadémia világgazdasági és nemzetközi kapcsolatok intézetének tudományos munkatársa, jevgenyij nozzin, nyugállományú vezérőrnagy, professzor, az szkp kb társadalomtudományi akadémiajának tanára és alekszandr asztafjev nyugállományú ellentengernagy, az egyesült államok- és kanada-kutató intézet tudományos munkatársa.

mihail milstein emlékeztetett rá: a varsói szerződés tagállamai lemondtak arról, hogy erőt alkalmazzanak a vitás kérdések megoldására, hogy katonai akciót indítsanak bármely ország ellen, kötelezettséget vállaltak, hogy nem alkalmazzanak elsőként nukleáris fegyvert. a két tömb határainál készek úgy elhelyezni és úgy felépíteni a csapatokat, hogy az kizárja a váratlan támadás lehetőségét sőt általában a támadó hadműveletek folytatását.

alekszandr asztafjev hozzáfűzte, hogy ez lényegében a katonai tevékenység nyilvánosság elé tárása. a katonai doktrina védelmi jellegének kimondása különösen fontos a szovjetunió és szövetségesei céljainak és szándékainak helyes megértéséhez. az ésszerű elegedség kereteit magyarázva emlékeztetett arra, hogy még robert mcnamara volt amerikai hadügyminiszter így vélekedett: 200 megatonnányi nukleáris fegyver elegendő az egyesült államoknak. „elegendő, egy egész állam, annak ipara és népe elpusztítására. a varsói szerződés tagállamai hangsúlyozzák, hogy a védelem szempontjából vizsgálják az elegedséget. olyan katonai erő szükséges, amely lehetetlenné teszi az egyik fél győzelmét, a másik vereségét.

vagyim makarevszkij szerint figyelembe kell venni a földrajzi helyzetet, a történelmi tapasztalatokat, a védelem céljaival és feladataival kapcsolatos nézeteket, az állam gazdasági és más lehetőségeit. a vsz dokumentumaiban arról van szó, hogy az agresszort határozottan vissza kell verni, ki kell zárni a felkészületlenséget, vagyis a katonai erő megmaradna, csak sokkal alacsonyabb szinten. ezért már 1-2 év alatt 100-150 ezerrel csökkenteni kellene a két tömb haderőinek létszámát, az 1990-es évek kezdetén pedig mintegy félmillióval. /folyt./

le/hn/ré pi

11.41 050787 2646

-.-

sk0010 4 230 mtik1010

katonapolitikai kerekasztal 2.

alekszandr asztafjev szerint az ésszerűen elégséges szintet csak a fegyverzet és a haderők csökkentése révén lehet elérni. át kell alakítani a katonai erők szerkezetét a védelmi céloknak megfelelően, ilyen jellegű fegyvereket kell rendszeresíteni és védelminek kell lennie mindkét fél katonai doktrínájának.

mihail milstein idézte a nyugati véleményeket, amelyek szerint a nukleáris fegyvert nem lehet elfelejteni, hogy annak köszönhetően van béke, hogy felszámolása fölénybe juttatná a varsói szerződést, hogy dél-afrika, izrael, brazilia és pakisztán is rendelkezhet nukleáris fegyverrel. csak hogy az ésszerűen elegendő védelem éppen azt jelenti, hogy az egyrészt elegendő a saját ország biztonságának szavatolására, másrészt nem elég támadó tervek megvalósításához, különösen a váratlan támadáshoz. és természetesen a nukleáris készletek teljes felszámolása az egyetlen megoldás, amely lehetővé teszi az atomkatasztrófa elkerülését. a két tömb erejében vannak aránytalanságok. ez valóban a fölény elismerését jelenti: egyes fegyvereket illetően az egyik, másokat tekintve a másik fél van fölényben.

vasziliij makarevszkij hozzáfűzte, hogy globális és regionális szinten egyaránt lehet elégséges keretokról beszélni. egyelőre azonban csak regionális szinten, európában, a nato és a vsz között lehet erről szó. asztafjev hangsúlyozta, hogy az elegendőség minden esetben a hadászati-katonai egyensúly fenntartásához elegendő szintet is jelenti, s amíg a nyugat nem mond le az „elrettentésről”, a szovjetunió is kénytelen atomfegyvert tartani. milstein szerint az egyensulynak olyannak kell lennie, amely kizárja a fölény illúzióját, nemcsak a számbeli, hanem a műszaki fölényét is. az sdi ilyen illúziót kelt, ezért megvalósítása végzetesnek bizonyulhat. s mivel ma még lehetnek ilyen illúziók, a mai egyensúly nem garantálja a békét.

ha azonban nem lesznek támadó eszközök, a mozgékony csapatokat visszavonják a határoktól, vagyis megvalósul a vsz javaslata, akkor lehetetlenné válik a váratlan támadás, hiszen azt megelőzően észrevehető, nagy csapatmozgásokra, átcsoportosításokra van szükség. nozsin hangsúlyozta: tudományosan bizonyított, hogy a nukleáris fegyver alkalmazása öngyilkosság. makarevszkij arra hívta fel a figyelmet, hogy ma a világháború nukleáris háborút jelent. elkerülése érdekében „nem-támadó védelemre”, kell áttérni. ez a nukleáris fegyver elsőkénti alkalmazásáról majd általában a fegyverről történő lemondást jelent és a legveszélyesebb támadófegyverek visszavonását mélyen a határ mögé. éppen ezt javasolták a vsz tagországai.

le/hn pi

11.46 050787 2636

-.-

sk0011 4 230 mtik1011

weizsa:cker-interjú - szovjetszkaja rosszija

moszkva, 1987. július 5. /mti/ - európa népei, tekintet nélkül országuk társadalmi-politikai berendezkedésére, csakis együtt, összefogva teremthetik meg saját biztonságukat - egyebek mellett ezt hangsúlyozta richard von weizsa:cker nyugatnémet államelnök abban az interjúban, amelyet a szovjetszkaja rosszija című lap tudósítói készítettek vele, moszkvai látogatásának előestéjén.

weizsa:cker elmondta az újságíróknak: a szovjet vezetőkkel elsősorban az európai politikai szinten kialakult helyzetről és természetesen a nyugatnémet-szovjet viszony fejlődésének lehetőségeiről kíván beszélgetni.

- szót kell ejtenünk arról az európáról, amilyenek kontinensünket az új évszázad küszöbén látni szeretnénk - fejtegette weizsa:cker, hozzátéve: véleménye szerint most valós a lehetősége egy messze ható leszerelési megállapodás tető alá hozásának.

a kérdésre, miként vélekedik annak eszméjéről, hogy a világot 2000-ig mentesíteni kell a nukleáris fegyverek fenyegetésétől, az nszk államfője kifejtette: hazája igyekszik a leszerelésre kínáló minden esélyt kihasználni, de ezzel együtt megbízható tagállama is kíván maradni az észak-atlanti szövetségnek. hozzátette: a különböző fegyverfajták leszereléséhez az jelentené a legjárhatóbb utat, ha lehetséges lenne a teljes katonai potenciál radikális és kölcsönös mértékű csökkentése, és itt a hagyományos fegyverfajtákra is gondolni kell.

richard von weizsa:cker elmondta: ő és az nszk többi vezető politikusa egyaránt megkülönböztetett figyelemmel kíséri a szovjet átalakítási folyamatot. úgy vélekedett, hogy az átalakítás programja korántsem csak a szovjet társadalom javát szolgálja, de elősegíti a szovjetunió és az nszk gazdasági, valamint műszaki-tudományos együttműködésének, kapcsolatainak elmélyítését is.

ke/hn pi

12.10 050787 1863

le

-.-

sk0012 4 230 mtik1012

vremja - amerikai nagykövet

moszkva, 1987. július 5. /mti/ - a szovjetunió és az egyesült államok kapcsolataiban az utóbbi időszakban a javulás jelei mutatkoznak - hangsúlyozta jack matlock moszkvai amerikai nagykövet, országa nemzeti ünnepe - a függetlenség napja - alkalmából a szovjet televízió szombat esti híradójában, a vremjában mondott beszédében. matlock oroszul mondta el beszédét, amelyben utalt a két ország történelmének találkozási pontjaira, s kiemelten szólt a szovjet-amerikai viszonyban mutatkozó lehetőségekről.

az amerikai nagykövet röviden kitért az amerikai történelem kiemelkedő eseményeire, majd emlékeztetett arra, hogy a két ország sohasem vívott egymással háborút, s volt olyan időszak, amikor vállvetve harcoltak a halálos veszedelem ellen. matlock e tapasztalatokra utalva reményét fejezte ki, hogy sikerül áthidalni a két ország kapcsolataiban meglévő nehézségeket. kitért a genfi és a reykjavíki szovjet-amerikai csúcstalálkozók eredményeire, s ezek szellemében a leszerelésért szállt sikra, hangsúlyozva, hogy nem szabad megengedni a nukleáris háború kirobbanását, az erőszak alkalmazását a nemzetközi kapcsolatokban.

jack matlock értékelte a szovjet-amerikai kapcsolatok fejlődését az elmúlt két esztendőben, s kiemelte, hogy megélnékült a kulturális együttműködés, erősödtek a társadalmi kapcsolatok. szavai szerint jelenleg reális lehetőségek mutatkoznak a kétoldalú kapcsolatok gyökeres megjavítására.

sy/hn pi

12.13 050787 1479

ll

-.-

sk0013 4 230 mtik1013

ramadan nyilatkozat - részletes

bagdad, 1987. július 5. /taszsz/ - „irak elégedett a szovjetunióval való együttműködés fejlődésével és ennek további elmélyítésére és kiszélesítésére törekszik, a két baráti ország népeinek érdekében, - jelentette ki vasárnap az ina hírügynökségnek taha jaszin ramadan, a forradalmi parancsnokság tanácsának tagja, irak első miniszterelnök-helyettese szovjetunióbéli látogatásáról visszatérve.

közölte, hogy a szovjet vezetőkkel folytatott tárgyalásain áttekintették a hosszútávú együttműködés lehetőségeit, valamint a szovjet vállalatok gazdasági közreműködésének kiszélesítését több iraki beruházásban.

a szovjetunió - mondta ramadan - az irak-iráni konfliktus teljes és igazságos rendezése mellett száll sikra.

cc pi

12.16 050787 0787

-.-

sk0014 4 230 mtik1014

moszkvai békekonzert

moszkva, 1987. július 5. /mti/ - a moszkvai izmajlovói stadionban szombaton szovjet-amerikai rockkoncerttel fejeződött be a csaknem két hétig tartó szovjet és amerikai békeharcosok békemenete, amely leningrádból érkezett a szovjet fővárosba. a két ország kapcsolataiban első ízben került sor ilyen rockgálára, amelyen többek között carlos santana és együttese, a doobie brothers együttes, james taylor és bonnie raitt, valamint a szovjet „szovremennyik” zenekar, a népszerű avtograf együttes, laime vaikule és vlagyimír presznyakov énekesek léptek fel.

a szovjet békebizottság nevében genrih borovik író üdvözölte a békemenet szovjet és amerikai résztvevőit, s tolmácsolta miheil gorbacsovnak, az szkp kb főtitkárának üdvözlését.

ll

a bill graham amerikai menedzser által szervezett show-műsort moszkvaiak tízezrei tekinthették meg. a szovjet televízió is felvételt készített a szuperkoncertről, amelyet a békemenetről készített dokumentumfilm keretében mutat be.

sy/hn/ré pi

12.22 050787 1028

-. -

sk0015 4 230 mtik1015

robbantások ellenőrzése - tadzsikisztán

moszkva, 1987. július 5. /mti/ - a kazahsztáni szemipalatyinszk körzetéből a közeljövőben tadzsikisztánba, a geofizikai komplex kutatóállomásra helyezik át a nukleáris robbantásokat figyelő szovjet-amerikai tudósexpedíció központját, ugyanakkor a szovjetunió területén a szeizmikus mérőállomások számát ötre bővítik, s valamennyi a terep ezer kilométeres körzetében lesz felállítva - hangsúlyozta az izvesztyijának nyilatkozva jonathan berger, az amerikai szakértők csoportjának egyik vezetője.

mint ismeretes, a szemipalatyinszki kísérleti telep melletti mérőállomást a szovjetunió tudományos akadémiaja és az amerikai természeti erőforrások védelmének bizottsága megállapodása alapján hozták létre, még az egyoldalú szovjet moratórium idején. az idén júliusban a tudósoknak be kellett volna fejezniük munkájukat, de moszkvában újabb megállapodást irtak alá, amelynek értelmében további egy évre meghosszabbították a közös kísérletet.

a kísérlet eddigi tapasztalatai is bizonyították, hogy a szovjet és amerikai tudósok sikeresen együttműködhetnek egymással, s lehetséges a robbantások hatékony nemzetközi ellenőrzése - mutatott rá az amerikai szeizmológus.

különösen hatékony és pontos mérési eredményeket sikerült kapni a mély furatokban elhelyezett műszerekről. rendkívül sajnálatos, hogy nevada közelében mindezekig - az amerikai kormányzat magatartása, a beutazási vízumok megtagadása miatt - nem sikerült létrehozni egy hasonló megfigyelőállomást, mint azt a két ország tudósainak kölcsönös megállapodása alapján még a múlt év őszére tervezték - mondta az izvesztyijának nyilatkozva berger professzor.

sy/hn pi

12.28 050787 1697

-. -

sk0016 4 230 mtik1016

új robbanóanyag?

köln, 1987. július 5. /ap/ - nem dinamit, hanem egy teljesen új, folyékony halmazállapotú „szuper-robbanóanyag”, okozta a múlt hét végén azt a balesetet, amelyben három amerikai katona meghalt, tizenkettő pedig megsebesült az egyesült államok egyik nszk-beli katonai támaszpontján - írja a kölni express című nyugatnémet napilap vasárnapi száma. a robbanóanyag ipari próbái természetesen az egyesült államokban már korábban megtörténtek, hadgyakorlaton azonban első ízben kísérleteztek vele, s a legnagyobb titokban.

az egyesült államok hadserege a balesetről csak annyit közölt, hogy azt 5 kilogrammnyi hagyományos, szilárd halmazállapotú robbanóanyag okozta, de nem nevezte meg, hogy pontosan milyen anyag. a nyugatnémet biztonsági szolgálat később dinamitról beszélt. az amerikai hadsereg érintett alakulatának szóvivőjével a kölni lap nem tudott kapcsolatba lépni.

wr pi

12.30 050787 0921

-. -

sk0017 4 230 mtik1017

afganisztán - alkotmány, dzsirga

kabul, 1987. július 5. /taszsz/ - kabulban újabb ülést tartott az afganisztáni forradalmi tanácsnak az új alkotmánytervezet kidolgozásával foglalkozó bizottsága - jelentette a bahtar hírügynökség. az ülésen elfogadott határozat szükségesnek tartja a tervezet további kiegészítését, s megbizta a bizottság munkacsoportját, hogy mielőbb terjessze a forradalmi tanács elé az alkotmánytervezetet.

abdul rahim hatif, a munkacsoport elnöke, az afganisztáni nemzeti hazafias front /népfront/ központi tanácsának elnöke beszámolójában hangsúlyozta, hogy a tervezet kidolgozása során figyelembe vették a mai afgán társadalom politikai, szociális és gazdasági realitásait, a nemzeti megbékélés alapelveit, valamint más országok tapasztalatait.

a tervezet megvitatása után nadzsib, az afgán népi demokratikus párt kb főtitkára szólalt fel. kiemelkedő jelentőségű eseménynek minősítette a nemzeti megbékélés időszaka alkotmányának közelgő

le

elfogadását, s leszögezte, hogy az alkotmánytervezet mélyen népi és hazafias jellegű, teljes egészében megfelel a kor követelményeinek.

Jövendő alkotmányunk a problémák széles körét érinti, köztük a vallás kérdéseit is - hangsúlyozta nadszib. - előterjesztésével nemcsak azoknak a véleményét akarjuk megismerni, akik támogatnak minket, hanem az ellenzék nézeteit is. a tervezet megvitatása elő fogja segíteni a béke és a nyugalom érdekében megkezdett párbeszédet.

x x x

vasárnap kabulban megkezdődött a nomád törzsek országos dzsirgája /törzsi gyűlése/. a résztvevők - a törzsek vezetői és vénei, valamint vallási vezetők - a nomád törzsek életének alapvető problémáit, a nemzeti megbékélési politikával és a kormány intézkedéseivel kapcsolatos álláspontjukat vitatják meg. megnyitó beszédében nadszib, az afgán népi demokratikus párt kb főtitkára hangsúlyozta, hogy az áprilisi forradalom valamennyi törzs és nemzetiség, köztük a lakosság egykor legkisebb méretű rétege, a nomádok számára is biztosítja az egyenrangú fejlődést.

it pi

12.33 050787 2047

-.-

sk0018 4 230 mtik1018

etióp választás

moszkva, 1987. július 5. /taszsz/ - etiópiában közzétették a június 14-én rendezett, az ország történetében az első parlamenti választás eredményét: csaknem 13,4 millióan járultak az urnák elé, így a részvétel 85 százalékos volt.

az afrikai országban egyetlen párt van, az etióp dolgozók pártja, így a szavazók a parlament - a sengo - 835 helyét betöltő személyekről döntöttek. a választás a februárban népszavazással jóváhagyott alkotmány alapján történt. a parlamenti képviselők mellett a testület elnökének személyét is megválasztották, erre a tisztségre a jelölt megisztu hailé mariam, az etióp dolgozók pártja központi bizottságának főtitkára volt.

wr pi

12.37 050787 0704

ll

-.-

sk0019 4 230 mtik1019

thyssen-gyűjtemény

heltai andrás, az mti tudósítója jelenti:

Lugano, 1987. július 5. /mti/ - a luganói tóparton a villa favorita európa egyik nagy képtárát őrzi. a porosz uralkodóház egykori kastélyában látható gyűjtemény magántulajdon: birtokosa hans heinrich thyssen, a svájci illetőségű nyugatnémet milliárdos, aki a thyssen mellett a kaazoni bornemisza nevet is viseli. csak a brit királynőnek van több festménye, mint neki: svájc leggazdagabb emberének vagyonát egymilliárd frankra becsülik, amiből a műértő üzletember évente milliókat ad ki újabb vásárlásokra.

jóllehet a pénznek nem illene számítania, most mégis anyagi természetű vita folyik thyssen és a svájciak között. a villa favorita szűknek bizonyul, hiszen a tulajdonos vagy 1.400 képéből ma is csak 350 látható. a szükséges új épület vagy 50-60 millióba kerül, de thyssen nem akar - legalábbis egyedül - fizetni: járuljon hozzá az ország, a város is, hiszen lugano sok vendégét éppen a gyűjtemény és a külön-kiállítások vonzzák oda, közölte. /két éve a budapesti szépművészeti múzeum kincseiből volt tárlat/. amennyiben nincs pénz, a műkincsek a jövőben madridban, vagy new yorkban kapnak helyet, jelentette be thyssen, hozzátéve, hogy mindkét helyről meghívása van - és nem lennének költségei. az egyesült államokban gazdag művészetbarátok állnak rendelkezésre, madridban pedig köztámogatásra is számíthat, többek között azért, mert a 66 éves milliárdos jelenlegi - ötödik - felesége spanyol.

a luganóiak mindenesetre biznak abban, hogy a thyssen-gyűjtemény végülis náluk marad. az egyik nyomós ok a fizikai - a másik az anyagi biztonság. thyssen ugyanis elsősorban azért nyitotta meg gyűjteményét svájcban a nyilvánosság számára, mert így nem kellett örökösödési és egyéb adókat fizetnie.

ha/hn pi

13.10 050787 1806

ll

-.-

sk0020 4 230 mtik1020

genscher - szovjetunió

flesch istván, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1987. július 5. /mti/ - a januárban megtartott választások eredménye újfent megerősítette, hogy az nszk pártjai és szavazópolgárai széles alapon támogatják a szovjetunióval való kölcsönös jobb megértés és megegyezés gyakorlatát, s ez az ország minden szomszédja számára a nyugatnémet politika kiszámíthatóságának záloga is lehet egyben. ezt hangsúlyozta hans-dietrich genscher külügyminiszter a hessischer rundfunk /hr/ nevű rádió- és tévéállomás számára vasárnap adott nyilatkozatában.

a külügyminiszter, aki richard von weizsäcker szövetségi elnök kíséretében hétfőn hivatalos látogatásra a szovjetunióba utazik, kifejtette: a nyugatnémet-szovjet kapcsolatok javítása az egész európa helyzete javítását is szolgálja. ehhez az nszk-nak különleges érdeke fűződik.

hangot adott annak a meggyőződésének, hogy a realista szovjet politika felismerte a nyugat-európai államoknak az általános kelet-nyugati kapcsolatokban és a helsinki biztonsági és együttműködési folyamatban betöltött önálló szerepét. ugyanakkor fontosnak minősítette annak a nyugati felismerésnek a szükségességét is, hogy nem szabad bizalmatlanságot tanúsítani, fenntartásokat hangoztatni az szkp által kezdeményezett átalakítási politikával szemben, hanem a külpolitika területén is élni kell a rugalmas szovjet politikai magatartásból fakadó új lehetőségekkel.

„az nszk érdekelt a szovjetunió és a többi szocialista ország belső fejlődésében, amely egyaránt előmozdithatja a velük való együttműködést és a kölcsönös politikai bizalom erősítését. a bizalmatlanság eloszlátása nyomán pedig leomolhatnak a ma még a leszerelési lépések előtt tonyosuló akadályok, - mondotta.

genscher megalapozott elvárásnak és szükségszerűségnek nevezte a társadalmi rendszereken túlmutató műszaki-tudományos, környezetvédelmi és kulturális együttműködés fejlesztését, s kiváltképp előremutató küldetést tulajdonított a kultúra keleti és nyugati képviselői közötti érintkezés élénkítésének. ezzel összefüggésben emlékeztetett a budapesti kulturális fórumon kifejtett gondolatok, elképzelések gyümölcsöző hatására.

fn/hn pi

13.15 050787 2194

ll

-.-

sk0021 4 230 mtik1021

csazov - szovjetszkaja rosszija 1.

moszkva, 1987. július 5. /mti/ - a kutatási és a gyógykezelési gyakorlat hiányosságai egyaránt felelősek azért, hogy a szovjet egészségügy színvonala ma nem éri el a többi vezető országot - egyebek mellett ez derül ki abból a terjedelmes interjúból, amelyet a szovjetszkaja rosszija című napilap vasárnapi száma közöl jevgenyij csazovval, a szovjetunió egészségügyminiszterével.

csazov a kapacitások szűkösségét konkrét számpéldákkal illusztrálta: elmondta, hogy míg például franciaországban évente tízezreket gyógyítanak meg szívkoszorúér-műtétekkel, addig a szovjetunióban nem több mint 900 ilyen operációt hajtanak végre egy esztendő alatt. veseátültetésre ennél is kevesebb - évente jó esetben négyszáz - alkalommal van lehetőség, jóllehet a többi fejlett államban ennél nagyságrendekkel több ilyen beavatkozást végeznek manapság egy év leforgása alatt - mondta csazov.

a miniszter szavai szerint komoly gondok adódnak az egészségügyi kutatásban is. nagyon sok esetben a kutatási tevékenység különféle jelentések, kiadványok összeállítására szorítkozik, s gyakran előfordul, hogy az adott kutatási témának semmi köze az egészségügyi feladatokhoz, egyetlen célja a publikáció. eközben a szovjet orvostudományi akadémia intézeteiben elért kutatási eredményeknek mindössze 5,5 százaléka alkalmas szabadalmaztatásra, a kutatási témák 30 százaléka pedig olyan területeket érint, amelyeket külföldön már teljes egészében feldolgoztak.

jevgenyij csazov az egészségügy „beteg pontjai, között említette a kórházi gyógyítási gyakorlatot. elmondta, hogy a szovjetunió a kórházi ágyak számát tekintve - összesen 3,3 millió ágygal - a világelsők között van ugyan, ám - szavai szerint - ezek jelentős része közönséges „hálóműhely, csupán. a felszereltségbeli különbségeket jól érzékelteti, hogy míg a szovjetunióban 15 ezer rubel egy kórházi férőhely értéke, az ndk-ban ez az összeg 40 ezer, csehszlovákiában 80 ezer rubel. nem véletlen tehát, hogy néhány nap alatt kikezelhető betegségekkel a páciensek gyakran hetekig kórházban fekszenek - fejtegette csazov. elmondta azt is, hogy számos helyen az egészségügyi hatóságok úgy igyekeznek eleget tenni az új kórházi ágyak létesítésére vonatkozó terveknek, hogy sebtében átalakított épületekben rendeznek be kórházakat. így adódhatott elő az a helyzet, hogy a kisebb járási kórházaknak csupán 35 százaléka van rendszeres melegvíz-szolgáltatás, 27 százaléka nem rendelkezik csatornázással, 17 százaléka pedig vízvezeték sincs. gondot jelent az is, hogy egy körzeti orvosnak átlagosan 1800 ember egészségére kell ügyelnie. /folyt/.

ke/hn pi

13.33 050787 2656

ll

-.-

sk0022 4 230 mtik1022

csazov-interju 2.

a szovjet miniszter úgy látja: itt az ideje, hogy az egészségügy minden szintjén szakítsanak az egyoldalú mennyiségi szemlélettel, s egyenrangú szerepet biztosítsanak a minőségnek is. már megkezdődött a kutatási tevékenységek, témák átfogó „leltározása”, megszüntetik a párhuzamos kutatásokat, a minisztériumot és az orvostudományi akadémiát pedig valódi tudományos testületekké alakítják át, amelyek egyik elsődleges feladata a fő kutatási irányok kijelölése lesz. az intézetek munkáját az adott terület szerint illetékes - például anya- és csecsemővédelmi, járványügyi stb. - főhatóságok fogják majd össze a minisztérium égisze alatt, s a minisztériumon belül megalakul a tudományos-műszaki bizottság is, amely az orvosi-technikai, gyógyszerészeti és diagnosztikai tevékenységhez ad utmutatásokat, szakértői szolgáltatásokat kínál és a szabványosítási tevékenység is hozzá fog tartozni. kibővítik - több helyen ezt már meg is tették - a helyi egészségügyi intézmények vezetőinek döntési jogkörét a tervezés és bizonyos határokon belül az orvosi kar létszáma és összetétele terén.

a miniszter elmondta azt is, hogy a lakosság közvetlen egészségügyi ellátásának rugalmasabbá tétele érdekében, leningrádban és néhány más városban jövőre alapvetően megváltoztatják a körzeti orvosi rendszert. a kísérlet során kibővítik a körzeti orvosok intézkedési jogkörét, mentesítik őket igen sok, eddig kötelező papírmunkától, ugyanakkor a betegeknek lehetőségük lesz arra, hogy maguk válasszák ki körzeti orvosukat.

csazov kifejtette: máris vannak kézzelfogható eredményei annak a törekvésnek, amelynek célja a megfelelő erők és eszközök koncentrációja az elengedhetetlen feladatok gyors végrehajtására. példaként a zsdanov akadémikus vezette munkacsoportot említette, amely igen gyorsan kifejlesztett és bevezetett egy új módszert az aids-fertőzés diagnosztizálására.

ke/hn pi

13.52 050787 1918

ll

-.-

sk0023 4 230 mtik1023

dél-korea - újabb tüntetések

szöul, 1987. július 5. /reuter/ap/upi/ - dél-korea fővárosában vasárnap ismét nagyszabású diáktüntetés volt, a rendőrség könnygázzal oszlatta szét a több mint kétezer fős tömeget. a diákok röplapokat osztogattak, amelyek szerint a kormány demokratikus reformokat ígérget, de valódi célja az elnyomás és a diktatura fenntartása.

ez volt az első megmozdulás szerda óta, mikoris cson tu hvan elnök hivatalosan bejelentette: elfogadja az ellenzék fő követeléseit, s közvetlen elnökválasztás lesz jövőre. a diákok kedélyét azonban felkorbácsolta, hogy vasárnap hajnalban meghalt 21 éves társuk, le han jol, akit még egy június eleji tüntetésen sebesített meg a fején könnygázgránát, s azóta eszméletlen állapotban feküdt a kórházban, 27 napig sikerült mesterségesen életben tartani. li a harmadik halálos áldozata a legutóbbi egy hónap különösen heves kormány-ellenes tüntetéshullámainak.

wr pi

13.56 050787 0947

-.-

sk0024 4 230 mtik1024

rövid hírek

asszad - rifai

damaszkusz, 1987. július 5. /kuna/ - háfez asszad szíriai elnök vasárnap damaszkuszban fogadta zaid ar rifai jordániai miniszterelnököt, aki szombaton érkezett a szíriai fővárosba. rifai korábban abdul rauf kászem szíriai kormányfővel is tárgyalt. jordániai diplomáciai források szerint a megbeszélések középpontjában az öbölmenti válság fejleményei álltak.

pakisztán - merényletek

iszlámábád, 1987. július 5. /afp/ - pokolgépek robbantak egymás után vasárnap a déli órákban a pakisztáni lahoreban. a pakisztáni hírügynökség közlése szerint az akcióknak legalább hét halálos áldozata és ötven sebesültje volt. az afp francia hírügynökség megjegyzi, hogy a pakisztáni ellenzék vasárnapra tüntetéseket szervezett ziaul hakk katonai hatalomátvételének 10. évfordulójára.

ll

chirac - kohl találkozó reims-ben

reims, 1987. július 5. /reuter/ - jacques chirac francia kormányfő és helmut kohl nyugatnémet kancellár vasárnap a franciaországi reims-ben ünnepi misén emlékeztek meg a két ország háboru utáni kibékülésének 25. évfordulójáról. 1962 július 8-án éppen az ősi francia koronázóváros katedrálisában hirdette meg de gaulle francia elnök és konrad adenauer nyugatnémet kancellár párizs és bonn új együttműködésének kezdetét.

duarte az nszk-ban

bonn, 1987. július 5. /ap/dpa/ - hivatalos látogatásra vasárnap bonnba érkezett josé napoleón duarte salvadori elnök. duarte a tervek szerint megállapodást köt a nyugatnémet vezetőkkel az országának nyújtandó gazdasági segélyről.

brit béketüntetések

London, 1987. július 5. /taszsz/ - több béketüntetés zajlott le a hét végén nagy-britanniában. a yorkshire grófság-beli flyingdales moor légibázisnál a békeharcosok követelték, hogy nagy-britannia ne csatlakozzon az amerikai sdi-programhoz. a wales-i brawdy amerikai tengerészeti támaszpontnál a tüntetők a bázis bezárását, valamint az amerikai egységek távozását követelő levelet akartak átadni a katonai hatóságoknak. a rendőrség mindkét esetben feloszlatta a tüntető tömeget.

gl pi

15.50 050787 2080

-.-

sk0025 4 230 mtik1025

izrael - egyiptomi aggodalom /1.rész/

kairó, 1987. július 5. /mti/ - egyiptom szerint a nemzetközi jog súlyos megsértését jelenti, ha izrael megvalósítja tervét, s betlehem közelében mélyfúrással nagy vízhozamu kutat nyit jeruzsálem és a zsidó telepek ellátására - közölték a kairói külügyminisztériumban izrael ügyvivőjével. a vasárnapi egyiptomi lapok szerint ahmed eszmat abdel-megid miniszterelnök-helyettes, külügyminiszter megbízta országának izraeli ügyvivőjét, hogy nézzen utána az említett terveknek, és sürgősen tájékoztassa azok állásáról kormányát.

je

az izraeli lapok a múlt héten szellőztették azt az előrehaladott stádiumban lévő tervet, miszerint a megszállt területen, betlehem közelében amerikai vállalkozókkal évi 18 millió köbméter édesvizet adó kutat fúrnak, s ennek a mennyiségnek az oroszánrészével jeruzsálem, valamint a megszállt területeken lévő izraeli telepek ivó- és öntözővíz ellátását biztosítják. a the jeruzsálem post forrása szerint az így felszínre hozott víz töredéke jutna az arab lakosságnak. az e területek közigazgatását irányító izraeli hadügyminisztérium már áldását is adta a tervhez.

ciszjordánia arab vezetői - akik csupán a sajtóból értesülhettek e szándékról - válságtanácskozást tartottak, s erőteljesen tiltakoztak a terv ellen, mert az néhány éven belül a földalatti tartalékok teljes kimerülését okozná, s gyakorlatilag teljesen megfosztaná az itt élő arabokat az éltető víztől - aminek egyébként már ma is szűkében vannak. a körzetben mintegy százezer palesztin él, s a jelenlegi kutak hozama óránként alig 120 köbméter. a szükséglet kétharmadát ezért betlehem és a környező települések lakói az izraeli mekorot társaságtól kénytelenek megvásárolni. az izraeli hatóságok már hosszú ideje megtagadják ciszjordánia palesztin lakóitól az újabb kutak fúrásához szükséges engedélyt.

eliasz freidzs, betlehem polgármestere kijelentette: az izraeli kutfurási terv a százezernyi arab lakos létezését fenyegeti. „husz év óta a legveszélyesebb helyzettel kell most szembenéznünk. minden lehetséges módon és szinten szembeszállunk e tervvel, hisz nemzeti jogaink súlyos sérelmét jelenti, - mondotta. /folyt./

et/hn pi

15.58 050787 2193

-.-

sk0026 4 230 mtik1026

izrael - egyiptomi aggodalom /2.rész/

az egyiptomi külügyminisztérium szóvivője is ezt hangoztatta, megállapítva, hogy országuk aggódik az izraeli lépés miatt, s elítéli azt. a nemzetközi jog nem engedi, hogy a megszálló hatóságok felhasználják az elfoglalt terület vizeit vagy egyéb természeti erőforrásait. egyben az ilyen lépés akadályozza a közel-keleti problémakör tárgyalásos rendezéséhez szükséges légkör kialakítását -

je

mutatott rá. az arab országok közül egyiptom az egyetlen, melyet békeszerződés köt 1979 óta izraelhez, ennek ellenére számos kérdésben, így a palesztin jogokat illetően is rendre kiéleződik vitája tel avivval.

et/hn pi

16.00 050787 0665

-. -

sk0027 4 230 mtik1027

mubarak - újrajelölés

eszes tiber, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1987. július 5. /mti/ - az egyiptomi kormányzó nemzeti demokrata párt parlamenti képviselőinek csoportja vasárnapra virradóan megtartott ülésén egyhangulag megszavazta vezetőjének, hoszni mubarak elnöknek újrajelölését a második hatéves államfői mandátumra. a népi gyűlés /parlament/ hétfőn tárgyalja meg az indítványt, majd a jóváhagyást követően az hivatalossá válik. a törvényhozók kétharmadának támogatását élvező elnökjelöltől - várhatóan október első hetében - népszavazás dönt.

bár még hivatalosan nem nyílt meg a választási kampány, de az egyiptomi tömegtájékoztatás már hosszú ideje s nagy terjedelemben foglalkozik hoszni mubarak újrajelölésével, mint az ország stabilitásának, demokratikus fejlődésének zálogával. a jelentések szerint mubarak támogatóinak köre szinte az egész társadalmat felöleli, a legális pártoktól, a dolgozók szakszervezeteitől kezdve a parasztságon és munkásságon át a lojális iszlám vallási vezetőkig, a kopt keresztény papságig. hetek óta küldöttségek sora érkezik az államelnökséghez és az ndp vezetéséhez, hogy kifejezésre juttassák kívánságukat.

a 458 tagu parlamentben az ndp kétharmados többséggel rendelkezik, s nem vitás, hogy mubarak megkapja az alkotmány által előírt voksokat.

rifaat el-mahgub házelnök a demokratikus légkör terjedése jeleként értékelte, hogy az elmúlt napokban kilenc egyiptomi állampolgár, - közöttük egy 48 éves háziasszony - levélben jelentette be: indulni kíván az elnökválasztásokon. sajnálattal

ll

közölte ugyanakkor, hogy a jelentkezők egyike sem teljesítette azt az alkotmányos előírást, miszerint jelöltségükhöz a törvényhozás tagjai egyharmadának támogató aláírását is csatolni kell, emiatt el kellett utasítania a kérvényeket.

et/hn pi

16.06 050787 1823

-. -

sk0028 4 230 mtik1028

szovjet-indiai

uj-delhi, 1987. július 5. /taszsz/ - a szovjet-indiai kapcsolatok alakulása jó példa két ország kölcsönösen előnyös és egyenlőségen alapuló együttműködésére - jelentette ki uj-delhiben egy szovjet-indiai barátsági nagygyűlésen darbara szingh, a kormányzó indiai nemzeti kongresszus /1/ párt parlamenti csoportja vezetőségének tagja, mihail gorbacsov, az szkp kb főtitkára, és radzsiv gandhi indiai miniszterelnök legutóbbi moszkvai tárgyalásai kapcsán.

a szovjet-indiai kapcsolatokat meghatározza a két nép és vezetőik korunk lényeges kérdéseiről vallott nézeteinek hasonlósága. ezt példázza a mostani szovjet-indiai csúcstalálkozó is, amely hozzájárult a hagyományosan baráti kétoldalu kapcsolatok további fejlődéséhez - hangsúlyozta az indiai politikus.

kl pi

16.08 050787 0803

ll

-. -

sk0029 4 230 mtik1029

amerikai küldöttség - irak

eszes tiber, az mti tudósítója jelenti: kairó, 1987. július 5. /mti/ - vasárnap kuvaitból irakba érkezett az amerikai képviselőház küldöttsége, amely les aspin hadügyi bizottsági elnök vezetésével tényfeltáró körutakat tesz az arab-/perzsa-/öböl országokban. előző nap a küldöttség egyik republikánus párti tagja jelképesen átadta a kuvaiti tartályhajó-társaság elnökének az amerikai lobogót - ezzel hangsúlyozva, hogy az egyesült államok kormánya kitart a kuvaiti kőolajszállítók amerikai zászló alatti bejegyzése, s ezzel az amerikai haditengerészet kísérőszerepének felvállalása mellett.

a bahreini, majd kuvaiti vezetőkkel folytatott tárgyalások után a 12 kongresszusi képviselőből és 13 szakértőből álló delegáció vasárnap bagdadba utazott, ahol tárik aziz iraki külügyminiszterrel azonnal megkezdték eszmecserejüket. ezzel kapcsolatban a bagdadi tájékoztatás csupán arra szorítkozott, hogy a napirenden az öböl térségének fejleményei, valamint kétoldalu kérdések szerepelnek. Les aspin, a küldöttség demokrata párti vezetője, a képviselőház hadügyi bizottságának elnöke egyike azon amerikai politikusoknak, akik élesen ellenzik a washingtoni kormány „átlobogozási” szándékát, túl kockázatosnak tartva azt az egyesült államok számára. mint ismeretes, az amerikai kormány e lépéssel védelmet ígér a kuvaiti kőolajexport számára, melyet az öböl zavarossá vált vizein rendre iráni támadás fenyeget. teherán szerint a kis arab ország sokoldalu támogatást nyújt a vele közel hét éve háboruban álló iraknak.

Larry hopkins, a küldöttség republikánus párti tagja szombaton sajátos magánkezdeményezésre szánta el magát: fotoriporterektől körülvéve, a kuvaiti amerikai nagykövettel az oldalán ünnepélyesen átnyújtotta a csillagos-sávós amerikai lobogót az arab ország kőolajszállító vállalatának elnökének, azzal, hogy azt huzzák fel majd az első hivatalosan is amerikai lajstromba vett kuvaiti hajóra. a képviselő ez alkalommal kijelentette: gesztusa a washingtoni kormány eltökéltségét jelzi, hogy mihamarabb végigvívják a tartályhajók „átlobogozásának” ügyét. hangoztatta, hogy szerinte az egész nyugati világnak és japánnak létérdekei fűződnek a régióhoz. elutasítva a térséghez nem tartozó államok hadihajóinak kivonására tett legutóbbi moszkvai indítványt, hopkins kijelentette: az egyesült államok az utóbbi negyven évben jelen volt erégióban és itt is marad.

et/hn pi

17.21 050787 2430

sk

--

sk0030 4 230 mtik1030

vádirat olaszországban

takács zoltán, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

róma, 1987. július 5. /mti/ - firenzében szombaton ismertették a vádiratot a nápoly-milánó vonalon közlekedő gyorsvonat felrobbantása ügyében. a több évig tartó vizsgálat során megállapították, hogy az 1984. december 23-án elkövetett merénylet tetteseit a maffia emberei, valamint a velük szövevényes kapcsolatban álló ujjfasiszta körök és titkosszolgálati tisztek között kell keresni.

a „karácsonyi merénylet”, 15 ember életét oltotta ki és 230-at megsebesített. azokban a napokban követték el, amikor egy elfogott bűnöző vallomásainak köszönhetően úgy tűnt, hogy sikerül súlyos csapást mérni a szervezett bűnözésre: a palermói hatóságok 492 elfogató parancsot adtak ki. a robbantással a maffia azt igyekezett sugallni, hogy nem ő, hanem a szélsőjobboldal olaszország első számú ellensége.

az ügyész a 600 oldalas vádiratban 8 személy ellen emelt vádat merénylet szervezése és fegyveres banditizmus miatt. a tettesek közül egyébként többen már gyilkosságok áldozatául estek. további vizsgálat folyik más gyanúsítottak, köztük a nápolyi csendőrség megvesztegetett tisztjei ellen. egyikük gyaníthatóan fedezte és adatokkal látta el a banditákat. rajta keresztül a szálak tovább vezetnek, mert ő akkoriban a titkosszolgálat alárendeltje volt.

a merényletet megszervező és végrehajtó bűnözőket szoros szálak fűzték az ujjfasiszták egyik nápolyi vezetőjéhez, ezért ki kell deríteni még azt is, hogy mi lehetett az ő szerepe az ügyben. ellene a júniusi választásokig nem folytathattak vizsgálatot, mert parlamenti képviselőként mentességet élvezett.

ta/hn pi

18.16 050787 1673

sk

--

sk0031 4 230 mtik1031

rövid hírek

haléfoglu londonban

London, 1987. július 5. /afp/reuter/ap/ - háromnapos hivatalos látogatásra vasárnap londonba érkezett vahit haléfoglu török külügyminiszter. a török diplomácia vezetője, akit a tervek szerint fogad margaret thatcher brit kormányfő is, elsősorban a ciprusi kérdéssről, valamint törökország tervezett közös piaci csatlakozásáról kíván tárgyalni a brit fővárosban.

egyesült államok - békerepülő

white plains, /egyesült államok/, 1987. július 5. /reuter/ - békerepülésre indult vasárnap az egyesült államokbeli white plains-ből thomas watson, volt moszkvai nagykövet, aki a II. világháború idején részt vett az egyesült államok és a szovjetunió között létrehozott légihid manővereiben. watson maga 1942 júliusában repült alaszka felől szibérián át „liberator” típusú gépen a szovjetunióba, majd 1979 és 1981 között moszkvai nagykövet volt. az egykori pilóta, aki a légihid létrehozásának 45. évfordulójára kíván így emlékeztetni, elindulása előtt reményét fejezte ki, hogy utjával hozzájárulhat a szovjet-amerikai együttműködés erősítéséhez a nukleáris háború veszélyének csökkentésére.

svédország - terrorakció

stockholm, 1987. július 5. /reuter/ - két álarcos fegyveres tört be vasárnap a svéd kormányország egyik központi fegyverraktárába. az ismeretlenek ártalmatlanná tették a barakk őrét, majd öt gépfegyverrel és nagymennyiségű éles lőszerrel távoztak. az akció után a hadseregnek riadókézsültséget rendeltek el.

peru - tömegszerencsétlenség

Lima, 1987. július 5. /afp/ - súlyos közlekedési baleset történt szombaton a perui huarmey város közelében, amikor egy autóbussz összeütközött egy pótkocsis teherautóval, és szakadékba zuhant. a szerencsétlenségben tizenhárman vesztették életüket, huszonötön megsebesültek. a vizsgálat szerint a teherautó vezetője elaludt a volánánál, és járműve áttért a szembejövő forgalmi sávba.

gl pi

19.16 050787 1924

-.-

sk0032 4 230 mtik1032

irak-iráni

bagdad/teherán, 1987. július 5. /taszsz/ - az iraki tüzérség a hétfőn a front teljes hosszában iráni állásokat lőtt. bászrától keletre az irakiak megakadályozták az iráni előnyomulást, több úteget elfoglaltak és felszámoltak egy hadianyagraktárt. a harcokban több tucat iráni katona életét veszítette - közölte az iraki hadvezetés.

iráni egységek az iraki partok közelében tűz alá vettek két iraki olajfúrótornyot. az iráni haditengerészet egységei a hormuzi-szorosban feltartóztattak és átkutattak hét külföldi teher szállító hajót. a front északi és déli részén az iráni csapatok tizenegy ellenséges páncélozott szállító járművet és egyéb hadfelszerelést semmisítettek meg és negyven iraki katonát tettek harcképtelenné - jelentette az iráni hírgyűjtő.

kl pi

19.21 050787 0805

-.-

sk0033 4 230 mtik1033

közel-keleti hírek

raimond ammanban

amman, 1987. július 5. /afp/reuter/fana/ - vasárnap huszonnégy óras látogatásra ammanba érkezett jean-bernard raimond francia külügyminiszter. raimond és jordániai kollégája, taher el-maszri megvitatják az arab-izraeli viszályt és az öbölháborúval összefüggő kérdéseket és áttekintik a közel-keleti nemzetközi konferencia előkészítését. raimond-t ammanban fogadja huszain király is. a francia külügyminiszter az eredetileg tervezetthez képest egy nappal lerövidítette jordániai látogatását, tekintettel a francia-iráni „követtségek háborújára”.

amerikai küldöttség - szaud-arábia

dzsidda, 1987. július 5. /reuter/ - a les aspin hadügyi bizottsági elnök vezette amerikai képviselőházi küldöttség vasárnap bagdadból közel-keleti körútjának újabb állomására, a szaud-arábiai dzsiddába érkezett. a tervek szerint fahd király és más szaudi vezetők is fogadják a delegációt.

kl

szudán-irak

bagdad, 1987. július 5. /kuna/ - vasárnap bagdadba érkezett muhammed szadik al-mahdi szudáni miniszterelnök, hogy iraki vezetőkkel tárgyaljon az öböl-háboru befejezéséről. korábban a szudáni kormányfő teheránban tárgyalt a két háborus fél konfliktusának békés rendezéséről. al-mahdit utjára elkísérte a szudáni kormány több tagja is.

kl pi

20.21 050787 1311

-.-

sk0034 4 230 mtik1034

rövid hírek

dobrinyin ulan-batorba

moszkva, 1987. július 5. /taszsz/ - vasárnap moszkvából ulan-batorba utazott az szkp küldöttsége a „békéért, a biztonságért, a jószomszédi együttműködésért az ázsiai térségben, elnevezésű konzultatív tanácskozásra, amelyen kommunista és forradalmi demokratikus pártok képviselői vesznek részt. a szovjet delegációt anatólij dobrinyin, az szkp kb titkára vezeti.

mugabe zambiából

lusaka, 1987. július 5. /reuter/ - vasárnap befejezte hivatalos zambiai látogatását robert mugabe zimbabwei miniszterelnök. mugabe első ízben járt a szomszédos országban kormányfői minőségében. a kenneth kaunda zambiai elnökkel folytatott megbeszélésein elsősorban a dél-afrikai helyzetről és a frontországok összefogásáról volt szó.

tüntetés türkes ellen

bécs, 1987. július 5. /afp/ - tüntetés zajlott le vasárnap bécsben alpaslan türkes, a török szélsőjobboldali „szürke farkasok, vezetőjének jelenléte ellen. a félfasiszta szervezet vezetője eredetileg azzal a szándékkal utazott bécsbe, hogy felszólaljon egy török kulturális rendezvényen, ezt azonban az osztrák rendőrség - politikai provokációtól tartva - megakadályozta. ennek ellenére verekedés tört ki hívei és ellenzői között: szemtanuk szerint az összecsapásnak több sebesültje volt.

ll

kolumbia - árvíz

bogotá, 1987. július 5. /afp/ - gátszakadás történt szombaton este kolumbia ibague tartományában, bogotától nyugatra. a combeima folyó vize és hordaléka mintegy tíz méter magasságban zúdult a környék falvaira és a 300 000 lakosu ibague város szegénynegyedeire. a helyi hatóságok jelentése szerint az áradásnak eddig egy halottja, 19 sebesültje, és 10 eltűntje van. körülbelül kétezerre tehető a hajléktalanná váltak száma. a nagyobb katasztrófát azzal tudták a helyi lakosok elkerülni, hogy éppen ezen a környéken pusztult el három évvel ezelőtt 20.000 ember a nevado del ruiz vulkán kitörése következtében, és akik életben maradtak, az akkori menekülési tapasztalatok felhasználásával viszonylag gyorsan feljutottak a folyóvölgyből a magasabban fekvő vidékekre.

gl pi

20.30 050787 2112

-.-

sk0035 4 230 mtik1035

algéria - függetlenség

algir, 1987. július 5. /taszsz/ - vasárnap nagyszabású ünnepekkel emlékeztek meg algériában az ország függetlenné válásának 25. évfordulójáról. a központi ünnepség keretében algir legnagyobb stadionjában mintegy ötezer iskolás formált színpompás élőképeket, az ország minden részéből érkezett népművészeti és tánc csoportok tartottak bemutatót.

az ünnepségen részt vett sadli bendzsedid, a nemzeti felszabadítási front - az ország vezető pártjának - főtitkára, állam- és kormányfő, a párt politikai bizottságának tagjai, valamint az ünnepekre érkezett külföldi küldöttségek.

kl pi

20.45 050787 0637

ll

-.-

sk0036 4 230 mtik1036

németh károly - spanyol televízió

madrid, 1987. július 5. /mti/ - 1. jános károly spanyol uralkodót, aki hétfőn érkezik hivatalos látogatásra magyarországra, a legnagyobb tisztelettel és megbecsüléssel fogadjuk majd. ezzel egyben a magyar népnek a spanyol nép iránti nagyrabecsülését is kifejezzük. ezt hangsúlyozta németh károly, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke a spanyol televízió munkatársának adott nyilatkozatában.

a magyar államfő nyilatkozatát a spanyol televízió vasárnap esti híradóműsora sugározta. a spanyol riporter hispánia uralkodójának és feleségének látogatása előtt röviden bemutatta magyarországot a televízió nézőinek, hangsúlyozva, hogy az Európában lévő szocialista ország fontos gazdasági-társadalmi átalakulást jelentő program végrehajtásán munkálkodik.

mj/hn pi

21.01 050787 0830

-.-

sk0037 4 800 mtik1038

külpolitikai híreink tartalomjegyzéke 1.
budapest, 1987. július 5. /mti/

sk0001-sk0026-1g

sk0001 teng - ersad
sk0002 panama
sk0003 teherán - francia diplomaták
sk0004 gazdasági reform - novoje vremja 1.
sk0005 gazdasági reform - novoje vremja 2.
sk0006 nicaragua - akna és olaj
sk0007 rövid hírek
rabat: spanyol - marokkói
firenze: zenés tüntetés firenzében
innsbruck: lavina
london: méhek a city-ben
kalispell: légiszerencsétlenség
sk0008 carter - gorbacsovról
sk0009 katonapolitikai kerekasztal 1.

se

sk0010 katonapolitikai kerekasztal 2.
sk0011 weizsa:cker-interju - szovjetszkaja rosszija
sk0012 vremja - amerikai nagykövet
sk0013 ramadan nyilatkozat - részletes
sk0014 moszkvai békekonzert
sk0015 robbantások ellenőrzése - tadzsikisztán
sk0016 új robbanóanyag?
sk0017 afganisztán - alkotmány, dzsinga
sk0018 etióp választás
sk0019 thyssen-gyűjtemény
sk0020 genscher - szovjetunió
sk0021 csazov - szovjetszkaja rosszija 1.
sk0022 csazov - szovjetszkaja rosszija 2.
sk0023 dél-korea - újabb tüntetések
sk0024 rövid hírek
damaszkusz: asszad - rifai
iszlámábád: pakisztán - merényletek
reims: chirac-kohl találkozó reims-ben
bonn: duarte az nsk-ban
london: brit béketüntetések
sk0025 izrael - egyiptomi aggodalom 1.
sk0026 izrael - egyiptomi aggodalom 2.

pi/hn

/folyt./

21.06 050787 1579

-.-

sk0038 4 800 mtik1039

külpolitikai híreink tartalomjegyzéke 2.

sk0027-sk0038-1g

sk0027 mubarak - újrajelölés
sk0028 szovjet - indiai
sk0029 amerikai küldöttség - irak
sk0030 vádirat olaszországban
sk0031 rövid hírek
london: halefoglu londonban
white plains: egyesült államok - békerepülő
stockholm: svédország - terrorakció
lima: peru - tömegszerencsétlenség
sk0032 irak - irán
sk0033 közel-keleti hírek
amman: raimond ammanban

se

kül

- 34 -

1987.07.05.

sk0034 rövid hírek
dzsidda: amerikai küldöttség - szaud-arábia
bagdad: szudán - irak
moszkva: dobrinyin ulan-batorba
lusaka: mugabe zambiából
bécs: tüntetés türkes ellen
bogota: kolumbia - árvíz
sk0035 algéria - függetlenség
sk0036 németh károly - spanyol tv
sk0037 tartalomjegyzék 1.
sk0038 tartalomjegyzék 2.

pi/hm

készült az mti külpolitikai főszerkesztőségében
főszerkesztő: kopreda dezső
szerkesztette: pirityi sándor

- v é g e -

21.07 050787 1165

--

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Főszerkesztőség
Kiadja az MTI - Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest, Pf. 3. Tel.: 756-722 Telex: 22-4371

60.10/x

Külföldi hírek

budapest, 1987. július 06.

kül

h é t f ő

sk0001 4 230 mtik1002

panama - a feszültség háttere

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

buenos aires, 1987. július 6. /mti/ - a hetek óta tartó panamai feszültséget az okozza, hogy az egyesült államok kormánya nem akarja visszaadni a közép-amerikai országnak a panama-csatornát, jóllehet ebben carter és torrijos elnök 1977-ben megállapodott - jelentette ki manuel antonio noriega tábornok, a panamai fegyveres erők főparancsnoka az el periodista című argentin hetilapnak adott interjújában.

noriega azzal vádolta a washingtoni kormányt, hogy neokolonialista módszerekkel beavatkozik panama belügyeibe, egyuttal felvonulási területté akarja változtatni országát a közép-amerikai térségben. a tábornok összefüggésbe hozta a panamában keletkezett feszültséget a június végére tervezett és washingtoni nyomásra elhalasztott közép-amerikai csúcstalálkozó meghiusulásával is. mint ismeretes, ezen résztvevett volna daniel ortega nicaraguai elnök is. noriega szerint az egyesült államok a contadora-csoport béketerve ellen dolgozik, és „háborus szintérré”, akarja változtatni a térséget.

a panamai fegyveres erők vezérkari főnöksége felelőtlennek és szemérmetlennek minősítette az egyesült államok szenátusának azt a követelését, hogy váltsák le tisztségéből noriega tábornokot. a közleményben felhívták a figyelmet arra, hogy ez a durva beavatkozás időben egybeesett a panamai csatornánál állomásozó amerikai katonák